

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Sátoraljauhely

Vármegyeház

II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengőHirdetések
dijszabás szerint.

2

Főszerkesztő:

Dr. Báró WALDBOTT FRIGYES
elnök.A Zemplénavármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.Felelős szerkesztő:
ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető titkár

A zempléni gazdák tavaszi gyűlése

Állandó 2 éves gazdasági iskola Sárospatakon — A külföldre szánt vad, baromfi, tojás, gyümölcs hűtőházi tárolása — Vadászati szakosztály létesítése — Lótenyésztési ügyek — A jövő évi téli gazdasági tanfolyamok — Tatarozási hitel — Gazdatiszti törvény — Tagdijhátrálékok elengedése

Értekes és érdekes tárgysorozat megvitatására gyűlt össze az egyesület igazgatóválasztmánya 1936. március hó 12-én. Évek óta az a szokás, hogy az igazgatóválasztmánnyal intézzük el azokat a zempléni gazdatársadalmi ügyeket, melyek hivatva vannak elsősorban szűkebb hazánk, Zemplén vármegye gazdaközönségének javát szolgálni.

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy az egyesületet ezen törekvésében úgy a választmány tagjai, mint a hatóságok messzemenően támogatják.

Az igazgatóválasztmányi gyűlésen dr. báró Waldbott Frigyes elnökle alatt jelen voltak: dr. Fáy István főispán és Bernáth Aladár alispán, Csajka Endre, Bertl Ferenc, Deák Andor, Gruber Andor, Hellman József, dr. Isépy Tihamér, vitéz Kerekes József, Kneiszl Emil, dr. Misák József, Molnár Béla és Valter József igazgatóválasztmányi tagok és Engelberth Rezső ügyvezető titkár.

Az igazgatóválasztmányi gyűlést dr. báró Waldbott Frigyes nyitotta meg és bejelentette, hogy a vármegye főispánját, dr. Fáy Istvánt az ülésbe meghívta, akinek megköszönte megjelenését. Rámutatott arra, hogy Thuránszky László főispán óta ez az első alkalom, hogy a főispán a gazdasági egyesület belső élete iránt érdeklődik és a választmányi gyűlésen résztvesz. A vármegye lakosságának tulnyomó része mezőgazdasággal foglalkozik, ezért fontos, hogy ezen lakosság érdekeit támogassuk. Meggyőződése, hogy a főispán a gazdák érdekei és kívánságai iránt messzemenő megértést fog tanúsítani annál is inkább, mert származásánál és multjánál fogva szoros kapcsolatban áll a mezőgazdasággal és bár ő maga közpályán szolgálja a hazáját, meg van benne a mezőgazdaság iránti meleg érdeklődés és rokonszenv. Ezután felkérte a főispánt, hogy mint magánember — mint jóhírnevű lótenyésztő és lószakértő — lépjen be a gazdasági egyesületbe, hivatalos állásában pedig karolja fel a mezőgazdasággal foglalkozók érdekeit és jogos kívánságait. Végül arra kérte a főispánt, hogy a lehetőség szerint segítse elő az egyesület belső működésének fejlesztését és azon reményének adott kifejezést, hogy amennyiben támogatására számíthatunk, az egyesület szebb jövőnek nézne elébe.

Dr. Fáy István főispán válaszában megköszönte az elnök meleghangu üdvözlését és örömmel jelentette ki, hogy az egyesület tagjai sorába belép. Megígérte, hogy a mezőgazdaságot tőle telhetően támogatni fogja s ezt tettekkel kívánja majd igazolni. Meggyőződése szerint a mezőgazdaság sorsa egy a nemzet sorsával.

Elnök megköszönte a főispán szavait.

Javaslatot tesz, hogy az igazgatóválasztmány tagjainak számát 50-re emeljék és e célból a közgyűlés elé ilyen értelmű indítványt fog előterjeszteni.

Bertl Ferenc vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőnek Pestvármegyébe történt áthelyezését teszi szóvá az elnök és a vármegye gazdaközönsége nevében hálás köszönetét tolmácsolja működéséért.

Engelberth Rezső ügyvezető titkár az egyesület mult évi működését ismertette és az ehhez hasonló további működéshez kérte az igazgatóválasztmány hozzájárulását.

Tagdíjhátralék elengedése

A titkári jelentést az igazgatóválasztmány elismeréssel vette tudomásul, majd a költségvetés tárgyalására tértek át. Tekintettel arra, hogy az egyesület tagjainak tagdíjartozása az egyesület további működésének lehetőségét komolyan veszélyezteti, de figyelemmel arra is, hogy az előző években a gazdák helyzete nagyon súlyos volt, az igazgatóválasztmány egyhangulag elhatározta, hogy mindazoknak az egyesületi tagoknak, akik az 1935. évi tagdíjat 1936. évi május hó 1-ig kifizetik, régebbi tagdíjartozásukat elengedik.

A megyei vadászat egyesületi megszervezése a gazdaközönség érdekében

Dr. báró Waldbott Frigyes elnök következő felszólalásában előadta, hogy a vadászat ma már nem csak tisztán sport, de nemzetgazdasági érdekek is fűződnek hozzá, mert a vad jelentős exportcikk és igen sok nemes külföldi valutát kap érte az ország. De tekintélyes jövedelmet nyújt nagyon sok községnek és ezért a vadászat ügyének vármegyénkben való szervezetsége még további lehetőségeket nyújt jövedelmezőség szempontjából. Vadászati szakosztály létesítését fontosnak tartja, mert ennek képezné feladatát a vadgyűjtő telep megszervezése, a vadértékesítés elősegítése, a vadászterületekre és az ezekre vonatkozó árverések és a téli nagy vadászatok idejének nyilvántartása, továbbá a vadászegyesületek közötti kapcsolatok fenntartása. Számottevő az a szomorú, de e tekintetben mégis figyelemreméltó adottság, hogy vármegyénk székhelyéről, Sátoraljaujhely végállomásról rendkívül nagy kedvezménnyel szállítható a lőtt vad legnagyobb piacunkra, Németországba. Javaslatot tesz tehát az igazgatóválasztmánynak, hogy a vadászati szakosztály megszervezésével bizza meg az egyesület elnökségét. Az igazgatóválasztmány örömmel járult hozzá az elnöki javaslathoz.

Állandó 2 éves téli gazdasági iskola a vármegyében

Az egyesület az utóbbi években a gazdák szakképzettségének fejlesztésére minden alkalmat felhasznált és az egyesület titkára 7 év óta egyik előadója a vármegyében eddig tartott háromhónapos téli gazdasági tanfolyamoknak. Az ügyvezető titkár erről szóló eddigi jelentései, de az igazgatóválasztmányi tagok személyes tapasztalatai is kellőképpen igazolták a gazdaképzés nagy jelentőségét. Épen ezért örömmel értesült az egyesület vezetősége a földmivelésügyi miniszter ur azon elhatározásáról, hogy Zemplén vármegyében állandó, két éves téli gazdasági iskolát állít fel. Ezzel kapcsolatban a vármegye főispánja közölte az igazgatóválasztmánnyal, hogy a földmivelésügyi miniszter úrral a Sárospatakon felállítandó téli gazdasági iskola ügyében folyó tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy ezen iskolának működése már esetleg az ősszel meg is kezdődhetik.

A sátoraljaujhelyi hűtőházban tárolhatják a zempléni gazdák a külföldre szánt vadat, baromfit, gyümölcsöt, tojást és tejtermékeket

Napok kérdése, hogy a sátoraljaujhelyi jéggyár és hűtőház építkezése megindul, amely építkezésekkel kapcsolatban az egyesület vezetősége tárgyalásokat folytatott a város polgármesterével, hogy a vad- és baromfitenyésztők, gyümölcs- és tejtermelők érdekei is figyelembe vétnessenek. Az igazgatóválasztmány meglelégedéssel állapította meg, hogy a város polgármestere a legnagyobb előzékenységgel kész a gazdaérdekek támogatására és már a tervezésnél figyelembevette, hogy a hűtőház a gazdák kívánságának és szükségletének megfelelően a legrövidebb időn belül kibővíthető.

A vármegye lótenyésztésének hanyatlása

Ügyvezető titkár — ugyis mint a vármegyei lótenyésztő bizottság tagja — felhívta az igazgatóválasztmány figyelmét a vármegye lóállományának fokozatos visszafejlődésére. Ismertette erre vonatkozó tapasztalatait. Elnök az igazgatóválasztmány hozzájárulásával kimondotta, hogy a lótenyésztés érdekében rövid időn belül a vármegye legkiválóbb lótenyésztőinek bevonásával értekezletet fog összehívni, amely bizottság illetékes helyre fogja eljuttatni a vármegye gazdaközönségének eziránt megnyilvánuló kívánságait.

Háromhónapos téli gazdasági tanfolyamok 1936/37 telén

A földmivelésügyi minisztérium szakoktatási ügyosztálya meglelégedéssel látja, hogy Zemplén vármegyének nemcsak vezetésre hivatott képzett gazdái, hanem a tanulni vágyó gazdaközönségük is

mily nagy érdeklődést tanúsít a vármegyében immár hét év óta sorozatosan tartott három hónapos téli gazdasági tanfolyamok iránt. Épen ezért kilátásba helyezte, hogy 1936/37 év telén is legalább három ilyen tanfolyamot szervez a vármegyében. Az igazgatóválasztmány hálás köszönetét nyilvánítja a földmivvelésügyi miniszterium megértő gondoskodásáért és kéri, hogy a kilátásba helyezett három tanfolyam közül az egyiket a vármegye északi részén (Hercegkút vagy Felsőregmec községben), a másodikat a Bodrogközön (Cigánd vagy Dámóc községben), a harmadikat a vármegye déli részében (Hernádnémeti vagy Tiszaluc községben) létesítse.

Az adókedvezmény és tatarozási hitel kiterjesztése a mezőgazdaságra

Az igazgatóválasztmány az ügyvezető titkár jelenfésére elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a m. kir. pénzügyminiszter urhoz, hogy mindazon földtulajdonosok, akik bizonyos határidő alatt a gazdasági alkalmazottak lakásait, istállókat, épületeket, üzemeket, termelési és feldolgozó telepeket modernizálják, átalakítják, üzemeket, telepeiket a minőségi termelés, vagy az exporttermelés céljából fokozott mértékben használhatóvá teszik és kiegészítik — földadójuk terhére ugyanolyan arányú adókedvezményben, továbbá ugyanolyan tatarozási hitelben részesüljenek, mint amilyenben a városi házak tulajdonosai részesülnek.

A gazdatiszti törvény

Egyhangú határozattal elfogadta az igazgatóválasztmány a magyar gazdatisztek és erdőtisztek hármass kivánságára vonatkozó és az ügyvezető titkár által ismertetett javaslatot, mely szerint felkéri a földmivvelésügyi minisztert, hogy a gazdatisztek nyugdíjbiztosítását rendezze. Továbbá az 1900 évi XXVII. tc. olyértelmű megváltoztatását kéri, hogy a szabadforgalmu birtokokra is elő legyen írva a jövőben az okleveles gazdatiszt alkalmaztatásának kötelezettsége, végül, hogy az okleveles gazdák külön gazdaérdekeltségben tömörülhessenek (esetleg a mezőgazdasági kamarák 6-ik, új kuriája formájában).

Dijazással egybekötött állatkiállítás Bodrogközön

A folyó évi állatdijazásra vonatkozó titkári javaslatot — mely szerint a nyár folyamán Bodrogközön rendezze az egyesület dijazással egybekötött állatkiállítását — az igazgatóválasztmány egyhanguan elfogadta.

Gyümölcsészeti tanfolyam

Az igazgatóválasztmány ugyancsak a titkár javaslijára elhatározta, hogy a földmivvelésügyi miniszter urtól egy Tokaj-Hegyalja területén tartandó háromhónapos gyümölcskertészeti tanfolyam megrendezését kéri.

Az igazgatóválasztmány tagjai a jól végzett munka érzetével és azzal a meggyőződéssel távoztak a gyűlésről, hogy a gazdasági egyesület elnöksége a gazdaérdekeket hűségesen szorgálja és eredményes tevékenységet fejt ki.

Mezőgazdasági rovat

Rovatvezető: **dr báró Waldbott Frigyes**
a Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület elnöke.

Kanadai jelentés a világ buzatermeléséről

Kanada a legfontosabb buzaexportáló állam és évi termése mindenkor döntő hatással van a nemzetközi piaci ár kialakulására. Legutóbb kiadott hivatalos jelentése összehasonlítja az elmúlt évi nemzetközi terméseredményeket és ennek alapján

megállapítja, hogy a négy fő buzaexportáló állam közül az 1935-ös termésesztendő végén egyedül a kanadai termésfelesleg emelkedett a normális fölé. Az exportállamok buzakészlete az előző évekhez képest 300 millió bushellal (1 bushel kb. 27.2 kg. csökkent. Különösen gyenge volt az Egyesült Államok buzatermése (599 millió bushel), ahol a nagy szárazság, rozsda és más természeti csapások

nemcsak a termés mennyiségét csökkentették, hanem befolyásolták a minőséget is és az amerikai buza feljavításra szorul. Körülbelül 35—50 millió bushelra becsülik az amerikai buzaimport szükségletet. A kanadai jelentés szerint a négy buzatermelő dunai állam összes exportfeleslege 36 millió bushel és megjegyzi, hogy *Magyarország* és Románia még aratás előtt elhelyezték termésfeleslegüket és a piacon csak a jugoszláv és bolgár buza jelentkezik. A szovjet termelés emelkedett, de megbízható adatok nem állnak rendelkezésre.

Argentina termése jelentősen csökkent, melynek oka nemcsak a vetésterületek korlátozása volt (25%-kal), hanem a kedvezőtlen időjárás is. Ugyanez a helyzet Ausztráliában, ahol csak 5% kal csökkentették a vetésterületet, de az ugyancsak nagy szárazság folytán kisebb a termés mennyiség. Negyvenegy ország terméseredménye alapján (ezek összes buzatermése 1935-ben 3.053 millió bushel volt) megállapítja a kanadai jelentés, hogy az állandó buzafelesleg, amely évek óta felhalmozódott és nyomta a piacot, az idén erősen csökkenni fog, mert a vetésterületek állandó korlátozása és az elmúlt két esztendő kedvezőtlen időjárása következtében a világ buzakészlete jelentősen csökkent és lassan normális mértéket ölt.

A szovjet kényszermunkára rendel ki a földmives lakosságot

A szovjet-kormány 1936. március 8-án *Kalinin* és *Molotov* népbiztosok aláírásával új rendeletet bocsátott ki, amely intézkedik a földmivelő lakosság utépitési munkálatokra való kirendeléséről. Minden orosz földmives lakos (15—45 év, a nők pedig 18—40 év között) évente *hat napi kényszermunkára* köteles kivonulni és ez idő alatt igavonó állataikat, kézi és gépszerszámaikat *minden kártérítés nélkül* az állam rendelkezésére bocsátani. Akik bármilyen cimen (fagykár, árvíz stb.) mezőgazdasági adóelengedésben részesült, a fenti idő kétszeresét, azaz 12 napot kötelesek robotolni. A rendelet szigorát és kérlelhetetlenségét biztosítja, hogy a végrehajtást és ellenőrzést a hirhedt *Cseka* utódintézményére, az u. n. G. P. U.-ra bízják, amely első ízben magas pénzbüntetéssel sújtja a kényszermunka alól kibujni akarókat. A szovjet új rendelete tulajdonképpen visszaállítja az 1861-ben, az orosz jobbagység felszabadításakor, II. Sándor cár által eltörölt kényszermunka-intézményt. Így a népbiztosok kormánya a cárizmus félévszázaddal ezelőtt

eltörölt, valóban sötét rendszerét kelti életre és ez az új rendelete is az orosz földmives lakosság ellen irányul, amely a szovjeturalom közel két évtizedes uralma alatt sem barátkozott meg a bolsevizmus eszméivel és egészséges ösztönére hallgatva, szembehelyezkedett a népbiztosok parancsuralmával.

Szőlőgazdasági rovat.

Rovatvezető: Deák Andor szől. és borászati ker. főfelügyelő

A szőlőkölcsönök borban való visszafizetése és fontos hegyaljai problémák a Hegyközségi Tanács előtt

Tokajhegyalja Hegyközségi tanácsa *Molnár Béla* elnöklésével március 14-én tartotta tavaszi közgyűlését. A közgyűlést nagy érdeklődés kísérte. Megjelent azon dr. *Fáy István* főispán is.

A főispán nagy érdeklődéssel kísért beszédében bejelentette, hogy a szőlőfelújítási kölcsönöknek borban való visszafizetésére vonatkozólag a pénzügyminiszternél sikerült *elvi jelentőségű* döntést kieszközölnie s a miniszter — a helyes gyakorlati keresztülvitelt feltételezve — már hozzájárult a terv megoldásához.

A gyakorlati keresztülvitel megvitatása céljából a földmivelésügyi miniszter a pénzügyminisztérium részvételével szűkebbkörű értekezletet tart március utolsó napjaiban s kéri, hogy a hegyaljai termelők s a Pinceszövetkezet részéről néhány megbízottat delegáljon.

A tanács a főispán bejelentését nagy örömmel vette tudomásul és a maga részéről ebbe a bizottságba báró *Waldbott Kelemen*, dr. *Bessenyei Zénó*, *Szirmay László* tanácsstagokat és *Molnár Béla* elnököt delegálja.

Ezután áttértek a tárgysorozatra.

1. A Hegyközségi Tanács indokoltnak tartja, hogy a borok feljavítása lehetőleg Tokajhegyalján termelt borból készült borpárlattal történjék s e célból erkölcsi támogatásban kívánja részesíteni azt az akciót, mely arra irányul, hogy Tokajhegyalján létesítsék egy olyan üzem, ahol a gyenge minőségű borokat megfelelő borpárlattá dolgozzák fel. Amennyiben az így előállított borpárlat minőségileg is megfelel majd a tokajhegyaljai borok feljavítására és versenyképes lesz más cégek ajánlataival, úgy a Tanács elősegíti, hogy a borpárlat ebből az üzemből szereztessék be.

2. Kéri az aszutorok utáni luxusadó eltörlését. Felkérték báró Waldbott Kelemen tanács- tagot, aki egyben az országos szőlő- és borgazda- sági tanácsnak az elnöke, hogy az aszutorok luxusadójának törvényhozás utján való megváltoz- tatása érdekében folytasson tárgyalásokat.

3. Az új bortörvény végrehajtási utasításának tervezetét tárgyalták és kérik, hogy a bortörvény tárgyalásánál beígért módosítások szellemében történjenek a végrehajtási rendelkezések.

4. A szőlő napszámbekek megállapítását a hegyközségekre bizzák azzal, hogy azt a helyi viszonyoknak megfelelően állapítsák meg és azt a tanáccsal mindenkor soronkívül közöljék. Feltűnő aránytalanság esetén a Tanács közbelép.

5. A titkár bejelentése alapján tudomásul vették, hogy a földmivelésügyi miniszter a Furmint kérelmét, idegen területi boroknak borpárlatkészítés céljából való behozatalát a Tanács javaslatára el- utasította.

6. Tárgyalták a hegyközségekről szóló tör- vénytervezetet. Többen hozzászóltak. Észrevételeiket a miniszter elé terjesztik.

Baromfitenyésztési rovat.

Rovatvezető: dr. Szén József esperes-plébános.

A tyukfélék tenyésztése

Irta: Báldy Bálint

Baromfitenyésztésünk legelterjedtebb ága a tyuktenyésztés, mert a tyukféléket csaknem min- denütt tarthatjuk. Mégis a korlátlan tanyavilág és a gazda udvarok adják a tyukfélék igazi hazáját, hol azok a takarmányuk jó részét megkereshetik és így a legnagyobb hasznot is adják. Egészen kicsi, zárt udvarokon is tarthatunk kisebb számmal tyukot, de itt nagyobb hasznot ne várjunk tőlük, hanem elégedjünk meg azzal, hogy a rájuk for- ditott költséget friss tojásukkal és jó husukkal fizetik vissza.

Törekedjünk olyan tyukfélét tartani, amelyik husával és tojásával egyaránt hasznot ad. E kettős cél elérésére legmegfelelőbbek a nemesített magyar tyukok, melyeknek tovább nemesítését tartjuk hazafias kötelességünknek. Először is egy tanyán vagy egy udvaron válogassuk ki őket egyféle toll- színben. Mily szép egy csapatban csupa sárga, csupa kendermagos, csupa fehér vagy fogolyszintű állatot látni, szép sárga lábakkal. És mennyivel értékesebb is az ilyen állomány.

Azután meg válogassuk a kitűnő magyar tyukokat mennél nagyobb mennél több, szebb és minél barnább tojásokra! Ennek megkönnyítésére szereljünk föl csapófészeket és jelöljük meg az állatokat megszámozott szárnyjelzőkkel vagy láb- gyűrűkkel.

Állományunk vérfelfrissítésére 3—4 évenként szerezzünk be megbízható helyről tojásokat s ebből neveljünk fel kakasokat. Időnként keresztezhetjük is állományunkat a megfelelő színű és nagy tojású külföldi fajtákkal (vörös islandi, kendermagos plimut, fehér leghorn, sárga és fehér orpingtonok- kal), de ügyeljünk arra, hogy a keresztezést tul- ságba ne vigyük s a kapott utódok közül minden- kor a magyar jellegűeket tartsuk meg.

Hogy tyuktenyésztésünket eredményesen foly- tathassuk, különösen ügyeljünk a következőkre:

Tartsunk elegendő számú és jól megváloga- tott kakasokat. 10.—15 tyukonként, de legfeljebb 20 tyukonként legyen egy jól fejlett kakasunk. Több kakast ha tartunk, legyen azok között öreg és fiatal vegyesen és az öreg kakast a keltetési idő megszünte után értékesítsük. Kakasokat min- denkor a legtöbbet tojó tyukjaink legnagyobb és legbarnább tojásaiból neveljük föl.

Tyukokat és kakasokat 2—3 évnél idősebb korig ne hagyjuk meg, mert ezen idő után már kevés hasznot adnak s mint öreg állatok rend- szerint a legtöbb fertőző betegség terjesztői lesz- nek. Az igen sokat tojó és nagyon értékes tojás- kat termelő, valamint a nagyon jó csirkenevelő tyukokat is kivételesen legfeljebb 3—4 éves korig tartsuk meg. Tyukokat mindenkor már májusban vagy júniusban selejtezzük, ahogy a tojás terme- lését abbahagyták. A tyukok felét vagy egyharm- dát évente pótoljuk jércékkel.

A tyuktojásokat február, március hónapokban és április hó első felében keltessük ki. A későbbben keltetett csirkékből tenyészállatokat ne neveljünk.

Keltetésre mindenkor a 2—3 éves tyukok legszebb tojásait használják föl s egy kottlós alá 15—20 darab tojást rakjunk.

A kottló alól kikerült kis csirkéknek a teljes felszáradás után adjunk először is kevés apróra tört faszénderát (gyomortisztításra) és finom ka- vicsot a begy és a zuza (zuzógyomor) részére. Majd pár óra múltán adjunk finomra őrölt darákat vagy koptatott kölest és vizet. Igen jól nevelhetjük fel csirkéinket buza, tengeri, árpa vagy zabdarán. Ahogy növekednek, úgy naponta mind kevesebb- szer kapjanak enni és mind nagyobb szemű da- rákat. Első héten naponta 5—6-szor etessük, a

6-ik héten már elegendő 2—3-szor etetni. Hogy szépen fejlett csirkéink legyenek, engedjük azokat mindenkor a szabadba, hogy ott mennél több rovar és fűfélélt szedhessenek. Aki ezt nem teheti, az adjon a csirkéinek apróra vagdalt zöldet, melyet kissé megnedvesítetten keverjünk buza korpához és finom darához és adjunk ebbe a keverékbe 2—3% olcsó takarmány-meszet is.

Etessük csirkéinket mindenkor 3—5 cm magas és alul élben végződő — V keresztmetszetű — fa vagy bádóg vályucskából.

Hogy a magyar tyukok országos átlagban oly keveset tojnak, ennek fő okát az egyoldalú tengeri etetésben keressük! A tengeri ugyanis hizlaló takarmány s ha csak azt etetjük tyukjainkkal, úgy azok elnehezdednek és kevesebbet tojnak. Adjunk tehát a tengeri helyett buza ocsut, árpát vagy zabot, esetleg kissé megnedvesített buza korpát. Ezek a legjobb tojó tyuk takarmányok. Ahol nem mehetnek szabadon legelészni tyukjaink, ott adjunk nekik kissé nedvesített buzakorpás keveréket is naponta és vágjunk abba zöldet s tegyünk ehhez 2—3% (azaz 100 kg-hoz 2—3 kg.) olcsó takarmánymeszet is.

Különösen fontos télen adni tyukjainknak kissé langyos, nedves buzakorpás keveréket, melybe adhatunk konyhahulladékot, főtt burgonyát, szárított és apróra dörzsölt akác vagy csalánlevelet, esetleg lucerna, lóhere vagy bükkönyszéna levelet. Télen esti etetésre adhatunk tengerit is, mert az jó meleget fejleszt; ugyancsak kizárólagosan tengerivel etessük a kottló tyukjainkat is, mert attól jó tüzesek lesznek. Aki kedveskedni tud tyukjainak télen szárított cserebogárral, selyemharnyó bábbal, vagy husliszttal, annak minden bizonnyal jobban fognak tojni a tyukjai a télen.

Egy 2 kg. körüli tyuk naponta 8—10—12 deka takarmányt fogyaszt el; mennél többet talál meg ebből a szabadban, annál kevesebbet kell adnunk a zsákból.

Jól jegyezzük meg, hogy az okszerűbb takarmányozással és bőségesen adott vízzel több és nagyobb tojásokat termelnek a tyukok és jobban fejlődnek a növendék állatok!

Megvételre keresnek

használt, de jókarban levő:

	10 darab nagy egyes-ekét
	7 " kettes-ekét
	2 " magtakaró boronát
	4 " ekekapát

Cím a kiadóhivatalan!

Gyümölcsészeti rovat.

Rovatvezető: gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné.

Az almamoly elleni küzdelem száraz esztendőben homokon és ártérben*

(Folytatás.)

A második rajzás idejét legkönnyebben úgy figyelhetjük meg, hogy a saját gyümölcsösünkben, vagy még jobb idegen kezeletlen gyümölcsösből az első kukacos almákat összeszedjük (10—15 drb.-ot), ehez háromszor annyi almát fokozatosan rakunk hozzá, hogy az apró almákból a hernyók tökéletesen kitudjanak fejlődni. Ezen befogott kukacok után pontosan megfogjuk tudni állapítani, hogy mikor bábozódnak be, illetve hogy mikor jelenik meg az első lepke, majd második és a harmadik s utána az arzén permetezéseket száraz időben megismételjük s háromszor foganatosítjuk. Most ismét a második rajzásban megjelenő első kukacos almákat össze kell gyűjteni, molykalitkába rakni, majd esetleges harmadik rajzását a molynak megfigyelni, ami csak a legszárazabb s legmelegebb nyáron szokott bekövetkezni s ami már rendszeren igen gyenge nemzedék, úgy hogy egy permetezéssel teljesen ártalmatlanná tudjuk tenni. — Természetesen ismernünk kell az almamolyt, nehogy a poloskaszagu almadarázs kukacával téveszszük össze. Hangsúlyozni kívánom, hogy legfontosabb az első nemzedék teljes lefogása, mert ebben az esetben a második nemzedéket már csak az esetleg megmaradt szomszédok kertjéből átvándorolt lepkék, illetve azok petéje képviseli. A permetezések számánál is mindig megjegyeztem, hogy a szigorú permetezési előírás elsősorban olyan szárazmeleg nyarakra vonatkozik, mint az 1934—1935. esztendők voltak. Csapadékos esztendőben, hűvösebb nyáron természetesen sokkal kevesebb permetezésre van szükség, nem beszélve a párákban, harmatokban gazdag árterekről, ahol szintén sokszor a főntemlitett permetezések számának fele elegendő, amit mindenkor a rajzás erőssége állapít meg.

A permetezéseket tökéletesen szóró, megfelelő nyomással (5—6 atmoszféra) biró permetezővel végezzük és természetesen elsősorban a gyümölcsöt magát permetezzük még pedig az árnyékos oldalán lelkiismeretesebben, miután az alma-

* A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara gyümölcsészeti tanfolyamán előadta: Claus József kertészeti felügyelő.

moly elsősorban a naptól védett helyen szereti magát az almába befurni, ez a körülmény nyilvánvalóvá teszi, mennyire szükséges az alma ritkítása, szükség esetén az almára ráfekvő lombok eltávolítása is, miután az érintkezési pontokon arzén permetlével odajutni nem tudunk s így az árnyékos védett hely amugy is kedvezvén, az almamolynak, méreg hiányában a kukacosodás biztos meg fog történni.

A védekezés eredményes voltához tartozik ezek után természetesen a fák koronájának téli egyenletes ritkítása is, melynek fontosságához sok szempont mellett ez is egyik tényezővé sorakozik a többiek mellé. A permetezőleveket a föllépő gombabetegségektől, valamint a permetezendő almafajták érzékenységétől függően bordói lével vagy mészkénlével is keverhetjük, előbbinek jó tapadó képessége, utóbbinak átható szaga teszi eredményesebbé a védekezést.

Ha megfigyeltük a kukacok furási helyét, akkor az általános véleménytől eltérően azt tapasztalhattuk, hogy nagyobb százalékban az alma oldalán vannak a furások, nem pedig a virágnál, kelyhen keresztül középen. A rajzási időpont megfigyeléseiből azt tapasztalhattuk, hogy az legkritább esetben esik össze a szíromhullással, úgy hogy szíromhullás után az azonnali permetezés kukac szempontjából elvesztette nagy jelentőségét. A tömeges rajzás megkezdése eddigi följegyzések alapján virágzás után kb. egy hétre kezdődött, ami szintén nem általánosítható, miután mint előadásom kezdetén beigazoltam, ez teljesen a hőmérséklettel van összefüggésben. 1934-ben Fáry László Jakabszálláson a legtöbb kukacos almát május 10-én találta az első nemzedék rajzásából, július 10-én a második nemzedék rajzásából, míg augusztus 20—25-én a harmadik rajzásból, 1934. évben a virágzás április 10—20. között zajlott le.

A permetezés hatásának kiegészítésére minden más segédeszközt fel kell használnunk, hogy a lepkéket, hernyókat vagy bábokat pusztítsuk. Az első munka az áttelelő lárvák pusztításával kezdődik. Ezért a fák koronáját, törzsét tökéletesen megkaparjuk, a talajt főlisztánjuk különösen a fák töve körül, miután a lárvák nagy százalékban itt is áttelelnek. Speyer megfigyelései szerint a hernyók 22% a a gyökérnyakon, 19% a a törzsön és 50% a a felső vékonyabb ágakon szövi be magát.

(Folytatás és vége következik.)

Felelős kiadó: Engelberth Rezső.

Vegyesek.

Magyarország élőállat és állati termék exportja 1936 február végéig. A folyó gazdasági évben eddig 45.548 szarvasmarhát, 132.182 drb. élősértést, 19.815 juhot, 222.652 mázsa husfélét, 36.708 mázsa szallónát és 122.045 mázsa sertézsírt exportáltunk.

A tyuktojás árusításának szabályozására a kormány rendeletet adott ki. Május 1-től a nyílt árusítási üzletekben, piacon, vásárcsarnokban tyuktojást darabszám szerint meghatározott vételárért csak 10 darabot meg nem haladó mennyiségben szabad eladni. Tíz darabot meghaladó mennyiségnek egy tételben való eladása esetén a vételárát súly szerint kell meghatározni. Az árusítónak a tyuktojás eladási árát nemcsak szám, de súly szerint is meg kell jelölni. A rendelet a külföld igényeinek megfelelő nagyobb súlyu tyuktojások termelését és ezzel a tyuktojás külföldi értékesítését akarja előmozdítani.

A soványsertések árának emelkedése várható. Értesülésünk szerint a soványsertések kiszállítása Ausztria felé megindult. Ez a körülmény, valamint a legutóbbi kész és félkész sertéseknek Németországba való kivitele folytán a hazai beállítási szükséglet a kereslet nagyobb arányu megeléknülésében már is országosan érezteti hatását úgy, hogy a gazdáknak eladni való soványsertésekért élősúly kilogrammonként már is 80 filléren felüli árakat fizetnek.

Madárképes levelezőlapok. A Madártani Intézet miniszteri jóváhagyással ismét megjelenteti a tizenöt évvel ezelőtt teljesen elfogyott színes madárképes levelezőlapokat. Harminckétféle, gazdaságilag hasznos rovarirtó madár művészi színes képe kerül forgalomba. Ezek az általános madárismeretnek és az okszerű madárvédelemnek igen szép és kedves terjesztői. A mezőgazdasági kiállításon kerültek bemutatásra, ahol árusítják is a lapokat. Egy levelezőlap ára tíz fillér, a harminckét darabból álló sorozat három pengő. Megrendelhető a „Hazai madaraink“ kiadó és terjesztő vállalatnál. (Ujpest, Tavasz-utca 87.)

Hirdessünk a
„Zempléni Gazdá“-ban

Eladó szőlők**Sátoraljaujhelyen:**

2 kat. hold 3800 P.
 13 kat. hold 25.000 P (ebből 10.000 P annuitásos kölcsön átvehető).
 1060 □-öl gyümölcsös 700 P.
 1 khold borházal 2500 P, (800 P szőlőkölcs.)

Szőlőt keres vételre:

2 khold szőlőt borházal, esetleg anélkül is.
 Kisebb szőlőt keres, esetleg 1 kholdast.

Eladó házak**Sátoraljaujhelyen:**

Jókai-utcában 3 lakással, 5500 P (850 P jövedelemmel. — Kossuth Lajos-utca 3 lakással, 14.000 P, (1800 P jövedelemmel. — Árpád-utca 5 lakás, 12.000 P kerttel, (1200 P jöv.) 530 □ öl. — Drugeth utca 3 szobás lak. ára 3800 P, (1000 P teherrel átvehető.) — Kossuth Ferenc-u. egy 4 szobás, egy 2 szobás és szuterénben két 1—1 szobás, 16000 P, (jöv. 1880 P.) — Kossuth Lajos-u. egy 3, két 2—2 szobás és egy 1 szobás lakás, kert. Ára: 14.000 P, (jöv. 1800 P.) — Rákóczi-u. Két 2—2 szobás és fürdőszobás lakás. Ára 7000 P (jöv. 792 P.) — Apponyi-utca egy 3 és egy 2 szobás lakás. Ára 10.000 P (kerttel). —

Érdeklődőknek a gazdasági egyesület nyújt felvilágosítást.

Dobó-u. 2 szobás lakás kerttel, 210 □-öl. Ára 4500 P, (2000 P teher átvehető.) — Andrassy-u. 4 szobás lakás 7000 P, 1100 P jöv. Árpád-u. Üzlet és lakás 3500 P, jöv. 700 P. Jókai-u. 2 szobás lakás 4000 P. — Kazinczy-utca egy 4, három 2—2 szobás 38.000 P, jöv. 3380 P. — Erzsébet királyné-u. Egy 4 szobás és egy szuterén lakás, kert, 15.00 P. Sziget-u. 7 szobás lakással, 4600 P. — Jókai-utca 4 szobás lakás kerttel, 12.500 pengő, 1200 P jövedelemmel (parkett, fürdőszoba.) Kossuth Lajos-u. Üzlet és lakásokkal 19.000 P, 3000 P jövedelem. — Sennyey-u. 3 szobás fürdősz. lakás 7200 P, jöv. 700 P. — Sennyey-u. 3 szobás lakás 7100 P, jöv. 600 P. Kazinczy-u. Egy 4 szobás és egy 3 szobás lakás 12.000 P. — Károlyi-u. 3 lakás 4500 P, jöv. 780 P. — Molnár István-u. Üzlet és négy 2—2 szobás lakás 8000 P, jöv. 1200 P. Kazinczy u. 4000 P, jöv. 400 P — Justus-utca 4 szoba és kert 2200 P.

Házat keres vételre**Sátoraljaujhelyen:**

A belvárosban 8—10 000 P értékben, a belvárosban 10 000 P értékben, mellék utcában 4—5000, 5000, 4000 P értékben, Kazinczy-utcában 15—20.000 P értékben, mellék utcában 2000 P értékben, A belvárosban 25—30000 P értékben.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zemplénavárm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legmértányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsönrel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérvészeség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénzpénztári kiküldötték rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra.

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értéküldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károokra, szavatossági biztosítását, bennülők bal-esetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a **Vármegyei Gazdasági Egyesület**, vagy a **Társaság sátoraljaujhelyi főügynöksége**, Sátoraljaujhely, Petőfi-utca 2. szám.